

1 SISUKORD

1	SISUKORD	1
	SISSEJUHATUS.....	2
2	METOODIKA	2
3	HALJASTUSE HINNANG	3
3.1	MÕJUD HALJASTUSELE JA LEEVENDAVAD MEETMED	12

LISA

PIRET PÕLLENDIKU DIPLOMI KOOPIAD

JOONIS

TUGIPLAAN..... M 1: 1000

SISSEJUHATUS

Käesolev haljastuse hinnang on koostatud Harjumaal, Jõelähtme vallas, Jõesuu küla Laheranna 1 ja Jõesuu puhkeala kinnistute, Ihasalu küla Laheranna 5-8 ja Jõesuu puhkeala kinnistute detailplaneeringu raames.

Haljastuse hinnang põhineb välitööde tulemusel, mis viidi läbi 2011.a oktoobris. Antud tulemuste analüüsi põhjal koostati tabel puistute väärtushinnangutega ning graafiliselt on see kajastatud detailplaneeringu tugiplaanil, lähtudes olemasoleva digitaalse geodeetilise alusplaani täpsusastmest ja kõlvikupiiridest.

Haljastuse hinnangu koostas AS Pöyry Entec`i maastikuarhitekt Piret Põllendik. Haljastuse hinnangule on lisatud inventeerija erialast haridust tõendava dokumendi koopia (vt lisas 1).

2 METOODIKA

Metsa kasvukohatüüpide määramisel on aluseks võetud U.Valk ja J.Eilart koostatud „Eesti metsad“ kasvukohatüüpide klassifikatsioon.

Planeeringu koostamise käigus koostati planeeringuala inventeerimine ja väärtushinnang anti puudele puistute kaupa. Puistute hinnangut täiendab Haljastuse hinnangu plaan, mille koostamise aluseks on Geo S.T poolt aprill 2005. a mõõdistatud topogeodeetiline alusplaan.

Puistute hindamisel kasutati järgmist skaalat:

Väärtus-klass	Nimetus	Kirjeldus	Hinnang edaspidiseks	Tähistus plaanil
I	Eriliselt väärtuslik puistu	Puistu, kus enamuse moodustavad dekoratiivsed, pikaelised ja haiguskindlad puud. Puistu, mis on haruldane tekkeviisilt, koosseisult, kasvukohatüübilt, vanuselt ning omab ajaloolist või kultuuriloolist tähtsust. Looduskaitse all olevad metsaosad. I kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad või loomaliikide elupaigad. Võtmebiotoobid. Planeeringualal puudub.	Säilitada - vajadusel rakendada lisameetmeid, s.h. mitte muuta lähemas ümbruses ökoloogilisi faktoreid.	Puudub
II	Väärtuslik puistu	Puistu, kus on elujõulised ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega puud. Parkmetsadena istutatud metsaosad. Omavad suurt ökoloogilist ja tähtsat haljastuslikku väärtust, vääriselupaigad. II ja III kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad. Haruldase koosseisu, rindelisuse või kasvukohatüübiga metsaosad. Planeeringualal puudub.	Säilitada tervikuna või suurte puuderühmadena	Puudub

Väärtus-klass	Nimetus	Kirjeldus	Hinnang edaspidiseks	Tähistus plaanil
III	Oluline puistu	Dekoratiivne või pikaeline puistu, mis võib olla mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustatud, kuid veel elujõuline (head juurdekasvu omav) puistu. Samuti dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaeliste puuliikide noored elujõulised eksemplarid neile sobivas kasvukohas. Puistu, mis osaleb antud kohal ökoloogiliselt efektiivse haljastuse (kaitseistandikes, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Planeeringualal tähistatud pohla-, mustika- ja sambliku kasvukohatüüp ning tarna-angervaksa kasvukohatüübi metsa-alal kasvavad männisalud.	Võimalusel säilitada. Likvideerimisel asendada.	Plaanil tähistatud roheline viirutusega
IV	Väheväärtuslik puistu	Lühiealistest liikidest koosnev, pikaeliste (muidu väärtuslike) puude tihe ja hooldamata isekülvne või –võsundiline uuendus. Puistu, milles kuni pooled puudest on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslikest puuliikidest koosnev puistu, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi, kuid mis on otstarbekas likvideerida ja/või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Planeeringualal tähistatud tarna-angervaksa kasvukohatüüp.	Vajadusel likvideerida või asendada.	Plaanil tähistatud kollase viirutusega
V	Likvideeritav puistu	Haigete elujõuetute puudega puistu, omab väikest ökoloogilist tähtsust. Tugevasti kahjustunud põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu, või milles on üle poolte puudest oma eluea lõpul kas vanuse või kahjurite või haigustest tingitud kahjustuste tõttu. Kuulub vajadusel raiumisele. Planeeringualal puudub.	Likvideerida või asendada.	Puudub

3 HALJASTUSE HINNANG

Planeeringuga käsitletav ala asub Jõelähtme vallas Jõesuu ja Ihasalu külas ca 2,2 km pikkusel ja ca 0,5 km laiusel Ihasalu lahe rannaribal. Ala piirneb idast Ruu-Ihasalu maanteeaga, mis kulgeb paralleelselt rannajoonega. Läänes asub Ihasalu laht ja laheäärsed rannaluided.

Suunaga mere poolt Ruu-Ihasalu maantee poole maapind järjest tõuseb, absoluutkõrgused jäävad planeeringualal vahemikku 0,0...+6,38 m.

Enamuse planeeringuala metsadest moodustavad palumetsad, hõlmates kogu puistust ca 55%. Soovikumetsad moodustavad vaadeldavast alast ca 40%. Planeeringuala keskosas, mereäärsetel rannaluidetel, asuvad üksikud nõmmemetsa alla klassifitseeruvad väikesed männipuistud (sambliku kasvukohatüüp), moodustades kogu alast ca 5%. Detailsem kirjeldus alade kaupa on toodud Tabelis 2.1 *Haljastuse väärtushinnang* ning seda toetab Haljastuse hinnang *Tugiplaanil*.

Planeeringuala puistu haljastuslik väärtus (vt Tugiplaan) on keskmine, kuuludes valdavalt III väärtusklassi. Olulised puistud jäävad valdavalt Laheranna 5-8 kinnistutele ning vähemväärtuslikumad puistud Laheranna 1 kinnistule. Laheranna 5-8 ala on ka kõrgema rekreatiivse potentsiaaliga, kuna ala on kuivem, metsastruktuur hõredam ning rannale on parem ligipääs.

Ala lõunapoolne osa, Laheranna 1 kinnistu, on kaetud tarna-angervaksa kasvukoha tüübile iseloomuliku lehtpuu enamuses segametsaga, kus puuliikidest kasvavad kased, haavad, lepad ja üksikud kuused. Laheranna 1 kinnistu keskosas kasvavad kõrgema reljeefiga alal männi puhtpuistud.

Foto11 Laheranna 1 kinnistul kasvavad männi puhtpuistud.

Foto12 Laheranna 1 kinnistule on iseloomulik tarna-angervaksa kasvukohatüüp, ala lõuna osas võib märgata tormiheidet.

Puistute eriilmelisuse tingivad erinevad mullastikutingimused, mis annavad kasvueelised osadele puuliikidele. Planeeringualale on iseloomulikud liigniisked või alaliselt niisked liivmullad. Liigniiskus on tingitud pidevalt mullaprofiili ulatuvast põhjaveest. Liigniiskuse tekkimisele aitab kaasa ka kuivenduskraavide halb seisukord: mere tegevuse tagajärjel kinni uhutud suudmed, puhastamata ja seetõttu kohati umbes kraavid. Kraavide kallastel kasvavad võsastunud lehtpuu puistud, kus peamisteks liikideks paju ja kask.

Jõesuu küla Laheranna 1 ja Jõesuu puhkeala kinnistute, Ihasalu küla Laheranna 5-8 ja Jõesuu puhkeala kinnistute detailplaneering

Foto13 Laheranna 1 kinnistu idaosas paiknev kraav suunaga Ruu-Ihasalu maantee poole.

Foto14 Vaade tiigile Laheranna 6 kinnistul.

Alal kasvavate mändide suhtes saab kokkuvõtvalt märkida, et mida lähemal merele (sh ka liigniisked kohad), seda madalamad ja tihedamad on puud. Kuna pohla kasvukohatüüp on iseloomulik planeeringualal esinevatest muldadest kuivematele, siis on seal kasvavad männid kõrgemad, paremini laasunud tüvedega ning puistu on hõredama struktuuriga (need on valdavalt Ruu-Ihasalu maantee poole ning planeeringuala põhja osasse jäävad alad).

Foto15 Vaade, mis avaneb Laheranna 8 kinnistul kasvavale palumetsale.

Foto16 Vaade planeeringuala ääristavale rannaribale suunaga Laheranna 6 ja 5 poole ehk lõuna suunas

Puistu number	Väärtus-klass	Kirjeldus	Foto	Märkused
I	IV	<p>Kirjeldatavat tüüpi metsaala on iseloomulik planeeringuala lõunaosas asuvale Laheranna 1 kinnistule.</p> <p>Tarna-angervaksa kasvukohatüüp on lehtpuuenamusega segapuistu, kus valitsevaks puuliigiks kask ning segus kasvab sangleppa, haaba, kuuske, mäнди. Puistute koosseis sõltub pinnasetingimustest (vt <i>Fotod 1 ja 2</i>). Ala lääne osasse jäävatel madalamatel ja niiskematel aladel on valitsevaks puuliigiks sanglepp. Kõrgematel reljeefiosadel kasvavad männi-enamusega puistute grupid, mis <i>Tugiplaani</i>l on tähistatud eraldi tingmäärgiga. Männipuistud on väärtuslikud ning nendega tuleb hoonestusalasid kavandades arvestada (vt <i>Fotod 3 ja 11</i>).</p> <p>Ruu-Ihasalu maantee poole jääv ala on kõrgem ning seega ka kuivem. Seal kasvab ka kuuskesid ning puistu koosseisu lisandub tamm.</p> <p><u>Alusmets</u> on puistu koosseisust ja liitusest olenevalt hõre kuni keskmiselt tihe ja liigirikas. Enamlevinud on toomingas, pihlakas, paju, kuivematel kohtadel kadakas.</p> <p><u>Alustaimestik</u> varieerub kasvukohatingimustest ning puistute erinevusest. Niiskemad alad on liigivaesemad. Alustaimestik domineerivad laialehised rohttaimed, kasvab ka angervaksa, vaarikat, sõnajalga jne.</p>	 <p><i>Foto1</i> Ruu-Ihasalu mnt poole jääv ala on kõrgem ning kuivem. Kasvab ka kuuske.</p> <p><i>Foto2</i> Reljeefi madalam osa on liigniiskem ja mikroreljeefilt mätlikum.</p>	<p>Ehitustegevuse käigus tuleb säilitada männi puhtpuistud ning Ruu-Ihasalu mnt ääres kasvavad elujõulised tammed.</p> <p>Kavandatavatel hoonestus-aladel säilitada paremates valgustingimustes kasvanud laia võraga ja vanemad puud.</p> <p>Harvendada võib väheväärtuslike, tihedalt kasvavate ja määrjema kasvukoha leppade ja kuuske arvelt (puistu lääneserv).</p>

	<p>Mikroreljeef on keskmiselt kuni tugevalt mätlik.</p> <p>Maa-ameti mullakaardi andmetel levivad siin leetjad gleimullad (GI), ranniku gleimullad (Gr) ja gleistunud nõrgalt leetunud leedemullad (LIg). Rannäärsele ribale on iseloomulikud sooldunud primitiivsed mullad (Ar).</p> <p>Puude juurestik on pinnalähedane, ala lääne osas esineb tuuleheidet (vt Foto 12). Metsaalune tuleb puhastada ja korrastada .</p> <p>Põhjavesi on enamasti kõrgemal kui 1m ning kevadel ja sügisel ulatub maapinnani. Suurt osa kasvukohatüübist mõjutavad kuivendustööd. Hinnangu koostamise hetkel on kuivenduskraavid kohati hooldamata ning umbes.</p>	 <p><i>Foto3</i> Väärtuslikumad männisalud Laheranna I kinnistul (Tugiplaaniil tähistatud III väärtusklassi puistutena). Oluline puistu, mis tuleb säilitada.</p> <p><i>Foto4</i> Vaade kraavile Laheranna I lääne osas.</p>	<p>Rohevõrgustiku tuumalale jääv kõrghaljastus tuleb säilitada suuremate puistutena ning omavahel ühendatud koridorina.</p> <p>Ehitustegevuse läbiviimisel kirjeldataval alal tuleb kasutada leevendavaid meetmeid haljastuse säilitamiseks.</p>
--	--	--	--

II	IV	<p>Kirjeldatavat tüüpi metsaala on iseloomulik valdavalt Laheranna 6 ning osaliselt ka Laheranna 7 kinnistutele.</p> <p>Tarna kasvukohatüüp, mis paikneb madalatel tasandikel ning luidetevahelistes nõgudes. Tegemist on lehtpuuenamusega segapuistuga, kus valitsevateks puuliikideks on lepp, kask ja mänd. Mäni osatähtsus suureneb valitsemiseni suhteliselt kõrgetel kohtadel või pärast põhjavee alanemist kraavide mõjul.</p> <p>Ranna äärde, rannavallide taha, jäävad ajutiselt mereveega üleujutatavad alad, kus valitsevaks puuliigiks on sanglepp (vt Foto 6).</p> <p><u>Alusmetsas</u> kasvavad paju, pihlakas, toomingas jt.</p> <p><u>Alustaimestik</u> domineerivad kõrrelised, pilliroog, vähesel määral pohla.</p> <p>Maa-ameti mullakaardi andmetel levivad selle kasvukohatüübiga alal leede-turvastunud mullad (LG1) ja ranniku gleimullad (Gr) Rannaäärsele ribale on iseloomulikud sooldunud gleimullad (ArG).</p>	 <p>Foto5 Vaade kraavidele Laheranna I lääne osas.</p> <p>Foto6 Vaade rannaäärsele sanglepa enamusega puistule.</p>	<p>Puistute olukorda saab parandada kuivendamisega.</p> <p>Ehitustegevuse läbiviimisel kirjeldataval alal tuleb kasutada leevendavaid meetmeid haljastuse säilitamiseks.</p>
----	----	---	---	--

III	III	<p>Kirjeldatavat tüüpi metsaala levib Laheranna 6 ja Laheranna 7 kinnistutel.</p> <p>Mustika kasvukohatüüp on levinud lamedate nõlvade madalamates osades, tasandikel või vähenõgusatel reljeefielementidel. Puistu on männienamusega, kus kasvab ka kaske ja haaba. Männid on ilusa tüvekujuga ja elujõulised.</p> <p><u>Alusmets</u> on hõre, enamasti esineb paju, pihlakat ja kadakat.</p> <p><u>Alustaimestikule</u> on iseloomulik tüse samblarinne, pohl ja mustikas. Esineb ka rohhtaimi. Kasvukohatüübi kuivemas osas suureneb pohla ohtrus ja vitaalsus.</p> <p>Mikroreljeef on tasane või nõrgalt lainjas.</p> <p>Maa-ameti mullakaardi andmetel levivad selle kasvukohatüübiga alal: ranniku gleimullad (Gr), gleistunud nõrgalt leetunud leedemullad (LIg), leede-turvastunud mullad (LG1), primitiivne leedemuld (Lo). Rannäärsele ribale levivad sooldunud gleimullad (ArG).</p> <p>Metsade tervislik seisund on tervikuna hea ja puistud on elujõulised.</p>	 <p><i>Foto7 Vaade mustika kasvukohatüübile, mis on tüüpiline Laheranna 6 ja 7 kinnistutele.</i></p>	<p>Tihedad puistu osad (võsa) on soovitatav maha võtta ning muuta metsaalust läbi-paistvamaks. Säilitada tuleb olemasolevad dekoratiivsed ja elujõulised harilikud männid. Eemaldada võib mändide all kasvavad kidurakasvulised kased ja haavad.</p> <p>Hooldamata aladel on kujundusraiate läbiviimisel potentsiaali kujuneda väärtuslikuks parkmetsaks.</p>
IV	III	<p>Kirjeldatavat tüüpi metsaala levib Laheranna 5-8 kinnistutel ning on planeeringualal kõige valdavam.</p> <p>Pohla kasvukohatüüp. Metsaalad paiknevad lamedatel kühmudel ning kõrgema asendiga tasandikel. Puistu on männienamusega, leidub ka üksikuid kuuskesid. Puistu on hõredama struktuuriga, kus männid on ilusa tüvekujuga ja elujõulised (vt Fotod 8 ja 9).</p> <p><u>Alusmets</u> puudub või on väga hõre, esineb kadakat, pihlakat jt.</p> <p><u>Alustaimestik</u> on üldiselt liigivaene. Puhmastest kohtab pohla, mustikat, kanarbikku. Samblarinne on hästi arenenud ja moodustab enamvähem pideva katte.</p> <p>Mikroreljeef on tasane või nõrgalt lainjas.</p>	 <p><i>Foto8 Vaade pohla kasvukohatüübile Laheranna 5 kinnistu keskosas.</i></p>	<p>Rohevõrgustiku tuumalale jääv kõrghaljastus tuleb säilitada suuremate puistutena ning omavahel ühendatud koridorina.</p> <p>Säilitada tuleb olemasolevad dekoratiivsed ja elujõulised männid.</p>

		<p>Maa-ameti mullakaardi andmetel levivad selle kasvukohatüübiga alal: gleistunud nõrgalt leetunud leedemullad (LIg), leede-turvastunud mullad (LG1), leetunud gleimullad (LkG).</p> <p>Vähesel määral esineb ala põhja osas ka jänesekapsa-pohla alltüüpi, kus alustaimestik on lopsakam ja liigirikkam ning kõrgema rohuringega.</p> <p>Metsade tervislik seisund on tervikuna hea. Puistud on elujõulised ning puud on enamasti ilusa tüvekujuga ja kõrgelt laasunud.</p>	 <p><i>Foto9</i> Vaade pohla kasvukohatüübile planeeringuala põhja osas.</p>	
V	III	<p>Kirjeldatavat tüüpi metsaala levib Laheranna 5-8 kinnistute rannaäärsetel reljeefi kõrgematel aladel.</p> <p>Sambliku kasvukohatüüp on levinud mereäärsetel luidetel ning künklikel kõrgema reljeefiga aladel, kus põhjavesi on sügaval ja muld kuiv. Tegemist on puhtmännikutega, kus puud on halvasti laasunud ning tihti kõveratüvelised.</p> <p><u>Alusmets</u> enamasti puudub või kohtab üksikuid kadakaid. <u>Alustaimestik</u> on väga liigivaene, märgata võib vaid erinevaid samblikke.</p> <p>Maa-ameti mullakaardi andmetel levivad selle kasvukohatüübiga alal: primitiivne leedemuld (Lo) ja nõrgalt leetunud leedemuld (LI).</p>	 <p><i>Foto10</i> Vaade sambliku kasvukohatüübile planeeringuala rannaäärses osas.</p>	<p>Säilitada tuleb olemasolevad dekoratiivsed ja elujõulised männid.</p>

3.1 Mõjud haljastusele ja leevendavad meetmed

Planeeringuga käsitletaval alal väga väärtuslikku kõrghaljastust ei kasva, alal kasvavad puistud kuuluvad olulise ning väheväärtusliku puistu väärtusklassi. Olulisema tähtsusega on alal levivad palumetsad ning tarna-angervaksa kasvukohatüübis kasvavad puhtmännikud. Soovitav on metsad kujundada parkmetsailmeliseks. Planeeringualal tuleb olemasolevat haljastust, mis ehitustegevusele ette ei jää, säilitada. Olemasolevate puude säilitamise võimalikkus sõltub hoone kujust ja täpsest paigutusest krundil. Säilitamist vajavate puude või puudegruppide paiknemisest lähtuvalt tuleb valida parim võimalik asukoht hoone rajamiseks. Soovituslik on igale krundile koostada hoone projekti koosseisus haljastuse projekt (sh olemasoleva haljastuse hinnang puistute kaupa).

Vältida tuleb ehitustegevusel tekkivaid kahjustusi olemasolevatele säilitatavatele puudele. Ehitustöödel on kohustus vältida säilitatavate puude alumiste okste, juurestiku ja puutüve vigastamist. Juurte kaitseks masinate tallamise vastu, tuleks asetada maapinnale, ümber puutüve, masinate liikumisteele puitkilbid. Tüvi tuleb vajadusel kaitsta ajutise piirdega, kui piiret ei ole võimalik paigaldada, siis vooderdada puu tüvi plankudega. Vältimaks okste rebenemist, tuleks lõigata puudelt ära alumised, tõenäoliselt viga saavad oksad, kuid seejuures ei tohi kärpida võra ühepoolseks. Vältimaks alus- ja taimestiku ärasõtkumist, tuleb ehitamise esimeses etapis rajada juurdepääsuteed ja kommunikatsioonid. Iga rajatise või hoone ümber tuleb hoone projektis määratleda ehitustsooni suurus, millest väljaspool ei ole lubatud mehhanismide liikumine ega ehitusmaterjalide ladustamine.

Vertikaalplaneerimisel tuleb arvestada vajadusega säilitada puude ümbruses olemasoleva kõrgusega pinnas. Vajadusel võib maapinda tõsta või langetada detailplaneeringuga määratud hoonestusaladel, teede alla jäävatel maa-aladel ning kraavide ääres. Kaugemates krundi osades ei tohi olemasolevat maapinda tõsta ega langetada, tasandustööd võivad olla maksimaalselt 20 cm ulatuses. Kui muuta oluliselt maapinna taset kasvava puu lähiumbruses (puu aktiivse juurestiku osas), võib puu hukkuda. Selle vältimiseks tuleb jätta maapind kasvava puu ümber endisele tasemele. Noored puud oleks parem pinnase tõstmise korral ümber istutada. Samas on see väga töömahukas ja paljud puud ei pruugi seda üle elada.

Tuule pidurdamiseks kõige parema tulemuse annab mets, milles puude ja põõsaste võrad algavad maapinnalt ning kus ka ülemiste võrade kihi alla ei jää ilma võradeta ala. Tuule kiirus sellises metsaosas on oluliselt väiksem võrreldes lageda alaga ning sõltub otseselt metsa tihedusest.

EESTI PÕLLUMAJANDUSÜLIKOOLOOL

D I P L O M

Eesti Põllumajandusülikool tunnistab, et

Piret Põllendik,

isikukood 48004010330, on täitnud

maastikuarhitektuuri

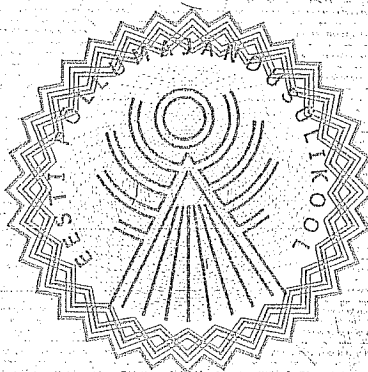
bakalaureuseõppe õppekava täies mahus

ja talle on antud bakalaureuse kraad

maastikuarhitektuuri erialal

Rektor

Direktor

Tartus 18. juunil 2003. aastal

BD 002570